

ดองดึงค์ SUPERB LILY

ดองดึงค์ (อังกฤษ: Climbing Lily, Turk's cap, Superb Lily; ชื่อวิทยาศาสตร์: *Gloriosa superba*) หรือ ดาวดึง, หัวฟาน, หัวขวาน, พันมหา (อีสาน) เป็นพืชชนิดหนึ่งจำพวกหัว ต้นมีลักษณะเป็นเถาปลายตั้ง ใบเดี่ยวรูปหอก ส่วนปลายแหลมยาวบิดม้วนช่วยยึดเกาะ ลักษณะของดอกเป็นดอกเดี่ยว กลีบเรียวยาว ขอบของดอกบิดเป็นคลื่นปลายกลีบมีสีแดง ที่โคนหากบานใหม่ ๆ จะมีสีเหลือง แต่เมื่อแก่จะมีสีส้ม ผลเป็นรูปกระสวยเมื่อแก่จะแตกออก เมล็ดมีสีส้ม หัวกลมเรียวยาวมีหงอนเหมือนขวาน มักขึ้นตามป่าดงดิบเขาชื้น หรือที่รกร้างว่างเปล่าที่มีความชุ่มชื้นสูง ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดหรือแยกเหง้า สรรพคุณหัว เมื่อนำมาตำแล้วใช้ทาจะมีสรรพคุณช่วยแก้โรคปวดข้อ แก้อัมพาต แมลงสัตว์กัดต่อย แก้ปวดเมื่อยตามกล้ามเนื้อ ส่วนหัวแห้งหากนำมาปรุงเป็นยาขับปัสสาวะจะสามารถรักษาโรคเรื้อน กามโรค ขับลม ซึ่งหากใช้ในปริมาณมากเกินไปอาจเกิดอันตรายได้ ราก มีสรรพคุณ แก้อุจจาระเสีย ลดเสมหะ ทาแก้โรคผิวหนัง เมล็ดและหัวของดองดึงค์นำมาโขลกให้ละเอียด ใช้เป็นยาเบื่อสัตว์ ส่วนหัวของดองดึงค์มีพิษถึงตาย ส่วนหัวมีสารสำคัญหลายชนิด ได้แก่ colchicine, superbine, gloriosine และแอลคาลอยด์อื่น ๆ สาร colchicine มีสรรพคุณในการรักษาโรคปวดข้อได้ดี แต่เป็นมีพิษต่อเซลล์โดยไปยับยั้งการแบ่งตัวของเซลล์ซึ่งทำให้สามารถนำไปรักษาโรคมะเร็งได้ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครโมโซม ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการผสมพันธุ์ให้แก่วัช เพื่อให้ได้พันธุ์ใหม่

SUPERB LILY (English: Climbing Lily, Turk's cap, Superb Lily; scientific name: *Gloriosa superba*) or Daowdung, Hua Fan, Hua Khwan, Phan Maha (East) is a type of plant in the tuberous genus. The tree looks like an upright vine. Spear-shaped single leaves The long pointed end is twisted and rolled to help hold. The nature of the flower is a single flower with long slender petals, the edge of the flower is twisted into a wave, the petal tip is red. At the base, if new blooms are yellow, but when they are old, they are orange. The fruit is fusiform when mature, the seeds are orange, the head is round and slender with an ax-like crest. It usually grows in the humid rainforest. or a wilderness with high humidity Propagated by seeds or by separating rhizomes. The head, when pounded and applied topically, has properties to help relieve joint pain. Antidote to insect bites Relieve muscle aches Driedroot heads, if used as an oral medicine, can cure leprosy, venereal disease, expelling wind, which if used in excessive amounts can be dangerous. The root has properties to cure colic, reduce phlegm, apply to cure skin diseases. The seeds and bulbs of the dongduang are pounded thoroughly. Used as an animal poison The head of the dongdung is deadly poisonous. The head contains many important substances, including colchicine, superbine, gloriosine and other alkaloids. Colchicine has good properties in treating joint pain. But it is toxic to cells by inhibiting cell division. which can be used to treat cancer It also causes chromosomal changes. which can be used to breed plants to obtain a new breed.